

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **M.P.**

oskarżonego o czyn z art. 212 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 5 lipca 2023 r.,

skargi obrońcy oskarżonego,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 25 stycznia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1150/22,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Pile

z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 443/18

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

1. oddalić skargę;

2. kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżonego

M.P.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Pile wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 443/18 uniewinnił M.P. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 212 § 1 k.k., kosztami postępowania obciążając oskarżycielkę prywatną.

Apelację od tego wyroku na niekorzyść oskarżonego złożył pełnomocnik oskarżycielki prywatnej, orzeczeniu temu zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., a także

błąd w ustaleniach faktycznych. Jednocześnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu ww. środka odwoławczego, Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z dnia 25 stycznia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1150/22 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Pile do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca M.P., zaskarżając go w całości na korzyść oskarżonego, podnosząc zarzut naruszenia art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Pile z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 443/18 i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania, pomimo przedawnienia karalności zarzucanego M.P. przestępstwa z dniem 17 maja 2018 r. w sytuacji, gdy akt oskarżenia w niniejszej sprawie wpłynął do Sądu Rejonowego w Pile w dniu 18 maja 2018 r. W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania, celem uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji i umorzenia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona w niniejszej sprawie skarga na wyrok sądu odwoławczego nie jest zasadna, wobec czego podlegała oddaleniu na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

Na wstępie należy zauważyć, że Sąd Najwyższy już dwukrotnie wypowiadał się w przedmiocie przedawnienia karalności czynu zarzucanego oskarżonemu M.P. w niniejszej sprawie.

Po raz pierwszy miało to miejsce w wyroku z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. akt V KS 6/21, kiedy to Sąd Najwyższy rozpoznawał skargę obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 17 grudnia 2020 r., sygn. akt XVII Ka 978/20, uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Pile z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 443/18. Uchylając zaskarżony wyrok i przekazując sprawę Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania uznał, iż „terminy przedawnienia karalności są terminami prawa materialnego, co oznacza że nie można do nich stosować zasad, jakie wynikają z ustawy procesowej, a więc m.in. z art. 124 k.p.k., wiążącego dochowanie terminu także z nadaniem pisma w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej. Wszczęcie postępowania w sprawie z oskarżenia prywatnego (art. 102 k.k.) jest

bowiem związane z zawiśnięciem tej sprawy przed sądem, a można mówić o nim najwcześniej, gdy doszło do wpływu sprawy bezpośrednio do sądu”.

Po raz drugi, kwestia ta stała się przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 27 września 2022 r., sygn. akt V KK 689/21, gdy rozpoznawał on kasację pełnomocnika oskarżycielki prywatnej od zapadłego, w wyniku ponownego rozpoznaniu sprawy, wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 21 lipca 2021 r., sygn. akt XVII Ka 453/21 uchylającego wskazany powyżej wyrok Sądu Rejonowego w Pile z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 443/18. Zaprezentował przy tym odmienne zapatrywanie prawne stwierdzając, że „nadanie pisma przed upływem oznaczonego w ustawie terminu – a chodzi tu o wszystkie terminy, a więc i te o charakterze materialnoprawnym (zob. uchw. 7 sędziów SN z 11 maja 1972 r., VI KZP 79/71, OSNKW 1972, z. 7 – 8, poz. 112) – w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej oznacza spełnienie wymogów złożenia pisma w określonym terminie. Skoro zatem J.O. dowiedziała się o osobie sprawcy popełnionego 1 marca 2016 r. na jej szkodę przestępstwa znieśławienia dopiero w dniu 17 maja 2017 r. i przed upływem roku od tej ostatniej daty, tj. 16 maja 2018 r., nadała prywatnoscargowy akt oskarżenia do właściwego Sądu w polskim urzędzie pocztowym, to dotrzymanie przez nią terminu przewidzianego w art. 101 § 2 k.k. jawiło się jako oczywiste. Siłą rzeczy doszło do przedłużenia, w myśl art. 102 k.k., okresu przedawnienia karalności czynu kwalifikowanego przez pokrzywdzoną z art. 212 § 1 k.k. o dalsze 5 lat”.

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela drugie z przedstawionych stanowisk. Zgodnie z art. 102 k.k. przedłużenie okresu przedawnienia karalności przestępstwa następuje w razie wszczęcia postępowania w okresie wskazanym w art. 101 k.k. Zatem skutek ten ustawa karna wiąże ze zdarzeniem *stricte* procesowym (wszczęcie postępowania), którego skuteczność może być oceniana wyłącznie według reguł określonych w przepisach kodeksu postępowania karnego. „Wszczęciem postępowania” w sprawie prywatnoscargowej będzie wniesienie prywatnego aktu oskarżenia do sądu lub sformułowanie przez pokrzywdzonego skargi, o której mowa w art. 488 § 1 k.p.k. Tak więc przepisy art. 102 k.k. i art. 101 § 2 k.k. określają nie tylko termin przedawnienia karalności przestępstw prywatnoscargowych, lecz także termin, w którym pokrzywdzony może

wnieść skargę prywatną. Prywatny akt oskarżenia stanowi pismo procesowe, które może być wnoszone na zasadach ogólnych, a zatem również za pośrednictwem placówki pocztowej. Brak jest zatem normatywnych podstaw, aby wyłączać w tym wypadku stosowanie art. 124 k.p.k. (*vide* wyrok SN z dnia 8 marca 2022 r., V KK 561/21, OSNK 2023, nr 2, poz. 4). Tym bardziej, że oznaczałoby to, iż pewność skuteczności czynności procesowej następowałaby wyłącznie w razie osobistego złożenia prywatnego aktu oskarżenia, co *de facto* w istotny sposób ograniczałoby sposób składania tego pisma procesowego. Pamiętać należy, że jednym z celów art. 124 k.p.k. jest zagwarantowanie konstytucyjnego prawa do sądu. Wyłączenie stosowania tego przepisu w odniesieniu do prywatnego aktu oskarżenia, powodowałoby w szeregu przypadków naruszenie tego prawa. Nie budzi bowiem wątpliwości, że wiele osób z powodu odległości, choroby czy pozbawienia wolności nie byłoby w stanie dochować tych terminów.

Reasumując, nadanie prywatnego aktu oskarżenia w placówce pocztowej w okresie, o którym mowa w art. 101 § 2 k.k., jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu, skutkującym wszczęciem postępowania w rozumieniu art. 102 k.k. Z taką też sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Tym samym w ocenie Sądu Najwyższego rozpoznającego przedmiotową skargę nie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza wskazana w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., która nakazywałaby sądowi *ad quem* umorzyć przedmiotowe postępowanie zgodnie z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. W związku z powyższym skarga złożona przez obrońcę oskarżonego podlegała oddaleniu zgodnie z art. 539e § 2 k.p.k.

Z tych też względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia, o kosztach sądowych postępowania skargowego rozstrzygając na podstawie art. 636 § 1 i 3 k.p.k. oraz art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 4 *a contrario* k.p.k.

(P.B.)

[ms]

